23/06/2019

Η μάχη του Διρού και οι θρυλικές Μανιάτισσες

/ Ιστορία - Εθνικά Θέματα

Το Σπήλαιο του Διρού πηγαίνοντας στη Μάνη θεωρείται ένα από τα καλύτερα του κόσμου και κάθε χρόνο εκεί συρρέουν χιλιάδες επισκέπτης από την Ελλάδα και το εξωτερικό για να ακολουθήσουν μια θαυμαστή υπόγεια διαδρομή με βαρκάκι μέσα στο νερό και μέσα από εντυπωσιακούς σταλακτίτες και σταλαγμίτες.

Στην καρδιά της Μάνης λοιπόν , στο δρόμο για το «τουρισταδικο» σπήλαιο μερικά μέτρα πριν ένα μεγάλο άγαλμα που ξεπροβάλλει μέσα από θάμνους και ελιές προκαλεί ερωτηματικά.

Είναι η κλασσική φιγούρα της κυράς του χωριού, που είναι τόσο γνώριμη σε όλους μας, αυτής με τη μαντήλα, το φακιόλι, στο κεφάλι, με το μακρύ μέχρι τις πατούσες των ποδιών φόρεμα. Φιγούρα αγριεμένη, με βαθιές σκαμμένες ρυτίδες στο πρόσωπο που κραδαίνει απειλητικά ένα μεγάλο δρεπάνι…

Πάνω της έπεσα και γω, πηγαίνοντας για το Σπήλαιο με τους σταλακτίτες . Σταμάτησα, την κοίταξα με απορία και σεβασμό και σήμερα που έφθασε και το πλήρωμα του χρόνου, έγινε η αφορμή για τις « Ιχνηλασίες»…

Πάμε λοιπόν στο 1826, καλοκαίρι και Ιούνιος, τέτοια δηλαδή εποχή με την Ελλάδα

διχασμένη και τον Ιμπραήμ με ορδές Αιγυπτίων να εισβάλλει στην Πελοπόννησο απειλώντας να καταπνίξει την επανάσταση εν τη γενέσει της.

Ήταν μια μάχη άγνωστη, μια μάχη που έδωσαν οι ουσιαστικά άοπλες γυναίκες της Μάνης και η οποία απέκτησε μεγάλη για το έθνος μας σημασία, αφού σημειώθηκε την περίοδο που η Επανάσταση κινδύνευε να χαθεί από τις εσωτερικές έριδες που αποδυνάμωσαν τα στρατεύματα και έκαμψαν το ηθικό των αγωνιστών.

Ο Ιμπραήμ που είχε αποβιβαστεί στη Μεθώνη έσπερνε το τρόμο, κατέκαιγε και έσφαζε τους πάντες.

Στο Μανιάκι ο Παπαφλέσσας που επιχείρησε να τον σταματήσει σκοτώνεται μαζί με τους 300 άντρες του μετά τα απανωτά γιουρούσια του στρατού του.

Ο εθνικός διχασμός, βρίσκεται σε όλο του το μεγαλείο με την καθαίρεση του πρόεδρου του νομοτελεστικού σώματος Πετρόμπεη Μαυρομιχάλη και την αντικατάστασή του από τον Κουντουριώτη και τη δημιουργία δύο κυβερνήσεων, μία υπό τον Πετρόμπεη Μαυρομιχάλη με έδρα την Τρίπολη και μία δεύτερη υπό τον Κουντουριώτη με έδρα το Κρανίδι.

Τον Αύγουστο ο Ιμπραήμ καταλαμβάνει τη Μονεμβασιά, το Δεκέμβριο φθάνει στο Μεσολόγγι για να ενισχύσει τους πολιορκητές και στις 10-11 Απριλίου καταλαμβάνει την πολιορκημένη πόλη μετά την ηρωική έξοδο με τους 4.000 νεκρούς και τους 6.000 αιχμαλώτους.

Οι ήττες στο πεδίο των πολεμικών επιχειρήσεων των Ελλήνων δεν άφηναν περιθώρια για αισιοδοξία. Τα αισθήματα που κυριαρχούσαν ήταν η φρίκη, η απελπισία και ο φόβος.

Κάτω από αυτό το κλίμα ο Ιμπραήμ επιστρέφει στην Πελοπόννησο με την έπαρση του αήττητου στρατάρχη και τον τίτλο του πορθητή. Από όπου περνά σπέρνει τον όλεθρο και την καταστροφή.

Προκειμένου, δε, να εκμηδενίσει τις πενιχρές αντιστάσεις και με σκοπό να «τιμωρήσει» τους Μανιάτες, στράφηκε προς το μοναδικό ελεύθερο κομμάτι της Ελλάδας, τη Μάνη.

Στόχευε όπως εκτιμάται να την καταστρέψει ολοσχερώς, γιατί διέβλεπε ότι η ελεύθερη Μάνη ήταν μεγάλο και επικίνδυνο εμπόδιο στα σχέδιά του να αποκτήσει τον έλεγχο της Πελοποννήσου.

Φθάνοντας κοντά στη Βέργα του Αλμυρού, όπου οι Μανιάτες είχαν ταμπουρωθεί για να τον αντιμετωπίσουν, ο Ιμπραήμ απαιτεί την παράδοση όλης της Μάνης,

γιατί αλλιώς –όπως διαμηνύει- «θα την περάσει όλη από το σπαθί του και δεν θα αφήσει ούτε ίχνος σπιτιού».

Όμως ο Γιωργάκης Μαυρομιχάλης, ο ηγέτης των Μανιατών, απαντά σαν άλλος Λεωνίδας και υπογράφοντας το έγγραφο ως «αρχηγός των Σπαρτιατών» τού διαμηνύει: «Σε περιμένουμε με όσας διαθέτεις δυνάμεις. Οι κάτοικοι της Μάνης γράφομε και σε περιμένομε».

Το πρωί της 22ης-6-1826 αρχίζει η διπλή επίθεση του Ιμπραήμ στη Μάνη. Με κατά μέτωπο επίθεση, με 8.000 πεζούς και 2.000 ιππείς εναντίον των περίπου 2.400 Μανιατών στη Βέργα του Αλμυρού.

Τα πλοία αρχικά προσέγγισαν τον όρμο της Μάλσοβας, όμως μετά τον «κανονιοβολισμό» της ναυαρχίδας συνεχίζουν προς τον Όρμο του Δυρού. Στο χωριό του Δυρού δεν υπήρχε σχεδόν κανένας Μανιάτης και οι δυνάμεις του Ιμπραήμ αρχίζουν να αποβιβάζονται τα ξημερώματα της 22ας προς την 23η Ιουνίου.

Στη Βέργα ο στρατός του Ιμπραήμ κυριολεκτικά αποδεκατίζεται από τους ηρωικά μαχόμενους Μανιάτες.

Η ίδια πανωλεθρία περίμενε τον επαρμένο σερασκέρη και στο δεύτερο μέτωπο που άνοιξε στην «καρδιά» της Μάνης, στο Δυρό, όπου οι γυναίκες με τα δρεπάνια του θερισμού, με πέτρες, με ξύλα, με τα δόντια και τα νύχια ακόμα, ξέσχισαν και θέρισαν στην κυριολεξία τις δυνάμεις του.

Οι τρομερές σκηνές άφθαστου ηρωισμού που λαμβάνουν χώρα στο Δυρό και σ’ όλη τη γύρω περιοχή είναι απίστευτου ιστορικού και εθνικού μεγαλείου.

Ο ακαδημαϊκός Δ. Κόκκινος αναφερόμενος στη Μάχη του Δυρού και ιδιαίτερα στις ηρωίδες της Μάνης, τους αφιερώνει τα ακόλουθα λυρικά λόγια:

«Διά μίαν ακόμη φοράν, η δραματική και ηρωική πραγματικότης υπερέβη τας συλλήψεις των θρύλων κατά τον Ιερόν Αγώνα της ανεξαρτησίας μας.

Όλα όσα αναφέρονται διά τας γυναίκας της Μάνης, που έτρεξαν εις την μάχην και εκρατούσαν αντί όπλων δρεπάνια, ρόπαλα και πέτρας, ξεπερνούν την φαντασίαν. Είναι ασύλληπτου πολεμικού μεγαλείου. Η Μάνη μάς έδωσε νέας Αμαζόνας…».

Η σημασία όμως της ανέλπιστης αυτής νίκης των Μανιατισσών στο Δυρό είναι τεράστια και ωφέλησε τα μέγιστα την εθνική παλιγγενεσία καθώς οι Μανιάτισσες κατόρθωσαν κάτι που φαινομενικά φάνταζε ακατόρθωτο:

<< Στο ρημοκλήσι τον Διρού
λειτούργα ο Πρωτοσύνγγελος,
και τ’ άχραντα μυστήρια
έφερνε στο κεφάλι του
βάλλοντας το χερουβικό.
Μ’ άξαφνα κι ανέλπιστα
Τούρκοι τον παραλάβασι,
Μα οι άντρες όλοι λείπασι,
είταν στη Βέργα τ ‘Αλμυρού
όπου τρωάδα ο πόλεμος
πάαινε δυο μερόνυχτα.
Μόνο τα γυναικόπαιδα
και γέροντες ανώφελο
γιατ’ είταν θέρος, βρέθηκαν
με τα τραπάνια στα λουριά.
Καθόλου δε δειλιάσασι,
καθόλου δεν τρομάξασι,
μόν’ έδωκαν την είδηση
στον Κωσταντίνο με πεζό.
κι έδραμε κατά το Διρό.
Βλέπεις γυναίκες να χερούν
και τα τραπάνια να κρατούν
τους Αραπάδες να χτυπούν.

«Εύγε σας, ματαεύγε σας,

γυναίκες, άντρες γίνητα,

σαν ανδρειωμένες μάχεσθε,

σαν Αμαζόνες κρούετε»...

Πηγή: Ελευθερία Λάρισας/ **Δημήτρης Βάλλας**